Neapolis University

HEPHAESTUS Repository **http://hephaestus.nup.ac.cy**

Department of Economics and Business Master in Public Administration (MPA)

2016

þÿ ‘ À Ì Ä ¿ º ± ¸ µ Ä ¿ À ¿ ¹ · ¼ - ½ ¿ þÿ µ º À ± ¹ ´ µ Å Ä ¹ º Ì ´ ¹ ¿ ¹ º · Ä ¹ º Ì Ã Í Ã Ä · ¹ þÿ Ã Ä · ½ º ± Ä ± ½ µ ¼ · ¼ - ½ · · ³ µ Ã ¯ ± º þÿ Ã Å ¼ ¼ µ Ä ¿ Ç ¹ º ® » ® È · ± À ¿ Æ ¬ Ã µ þÿ Á É Ä ¿ ² ¬ ¸ ¼ ¹ ± • º À ± ¯ ´ µ Å Ã ·

þÿ ” ¿ Í ½ ± Â , ™ É ¬ ½ ½ · Â

þÿ Á Ì ³ Á ± ¼ ¼ ± ” · ¼ Ì Ã ¹ ± Â ” ¹ ¿ ¯ º · Ã · Â , £ Ç ¿ » ® Ÿ ¹ º ¿ ½ ¿ ¼ ¹ º Î ½ • À ¹ Ã Ä · ¼ Î ½ º ± ¹ ” ¹ ¿ ¯ º
þÿ ± ½ µ À ¹ Ã Ä ® ¼ ¹ ¿ • µ ¬ À ¿ » ¹ Â ¬ Æ ¿ Å

http://hdl.handle.net/11728/8787

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΗΓΕΣΙΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Από το καθετοποιημένο εκπαιδευτικό διοικητικό σύστημα στην κατανεμημένη ηγεσία και συμμετοχική λήψη αποφάσεων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Δούνας Ιωάννης

1143305266

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:**ΜΑΣΟΥΡΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ**

2016

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται το θέμα της κατανεμημένης ηγεσίας και της συμμετοχικής λήψης αποφάσεων στο εκπαιδευτικό διοικητικό σύστημα. Σκοπός της έρευνας που πραγματοποιήθηκε είναι να εξετάσει και να διερευνήσει τις στάσεις και τις απόψεις των Διευθυντών σχετικά με τη συμμετοχική λήψη αποφάσεων στις σχολικές μονάδες καθώς και να αναδείξει τα θετικά αποτελέσματα που προκύπτουν από αυτή τη διαδικασία τόσο στους μαθητές όσο και στους εκπαιδευτικούς.

Στο πρώτο μέρος της εργασίας πραγματοποιείται μια θεωρητική προσέγγιση του θέματος και διασαφηνίζονται και αναλύονται διάφορες έννοιες που σχετίζονται με την ηγεσία στην εκπαίδευση. Στη συνέχεια, αναλύονται τα διάφορα μοντέλα ηγεσίας στην εκπαιδευτική διαδικασία και παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά αυτής της ηγεσίας, με αναφορά στην ηγεσία στο πλαίσιο των ελληνικών σχολείων. Ακόμη, παραθέτονται τα χαρακτηριστικά και το προφίλ του κατάλληλου ηγέτη, ο οποίος στην προκειμένη περίπτωση είναι ο Διευθυντής της εκάστοτε σχολικής μονάδας. Επίσης, αναλύεται το πώς το μοντέλο αυτό της συμμετοχικής λήψης αποφάσεων εφαρμόζεται στο σχολικό πλαίσιο και ποιες είναι οι επιπτώσεις αυτής της εφαρμογής.

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας αναλύεται το ερευνητικό κομμάτι καθώς και η μεθοδολογία της έρευνας που πραγματοποιήθηκε. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνει την ποιοτική ανάλυση των ερωτηματολογίων που συμπλήρωσαν οι 12 Διευθυντές σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, που συμμετείχαν και συνέβαλαν στην διεξαγωγή αυτής της έρευνας . Η έρευνα, λοιπόν, προσπαθεί να εξετάσει τις στάσεις και τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών αυτών, σχετικά με την εφαρμογή της συμμετοχικής διαδικασίας λήψης αποφάσεων στην εκπαίδευση, με την ενθάρρυνση των εκπαιδευτικών να συμμετέχουν. Εξετάζει ακόμη, τη στάση και την συμπεριφορά των εκπαιδευτικών απέναντι σε αυτή τη διαδικασία και τέλος προσπαθεί να διερευνήσει τις απόψεις τους σχετικά με τα οφέλη και τα θετικά αποτελέσματα που πιστεύουν πως θα προκύψουν από τη συμμετοχική διαδικασία λήψης αποφάσεων, σε ό,τι αφορά τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς. Ακόμη, αναφέρονται τα προβλήματα που συναντώνται κατά την εφαρμογή αυτής της διαδικασίας και τέλος,

προτείνονται κάποιες πιθανές λύσεις ώστε να ενισχυθεί αυτή η διαδικασία και να είναι πιο εφαρμόσιμη σε όλο και περισσότερες σχολικές μονάδες και οι εκπαιδευτικοί να συμβάλλουν όλο και ενεργητικά.

Το τρίτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας περιλαμβάνει τα συμπεράσματα της

έρευνας και αναλύει τις παραπάνω προτάσεις που καλέστηκαν οι εκπαιδευτικοί να εκφράσουν.

Λέξεις-κλειδιά: ηγεσία, σχολική μονάδα, συμμετοχική διαδικασία λήψης αποφάσεων

The present project deals with the issue of the distributed leadership and the participatory decision-making process in the educational administrative system. The purpose of the research which was conducted is to examine and to analyze the opinions of the school managers concerning the participatory decision-making in the schools and also to designate the positive results which are emerged from this procedure, not only for the students but also the teachers.

In the first part, a theoretical approach of the issue is analyzed and some definitions which are related with leadership in the education are clarified. Subsequently, various models of the leadership in the educational system are analyzed and the characteristics of this leadership are presented and especially in greek schools. Also, the characteristics and the profile of the adequate leader are analyzed and how the model of this participatory decision-making is applied in schools and which the consequences of this implementation are.

In the second part, the research component is analyzed as well the methodology of the research. More specifically, the quality analysis of the questionnaires which were completed by the 12 directors of the schools of the Primary Education is analyzed. In other words, the research tries to examine the teachers' opinions concerning the implementation of the participatory decision-making process in the education with the encouragement of the teachers to be participated. Also, tries to examine whether teachers participate or not in this procedure. In addition, the teachers were asked about the benefits and the positive results of this process and also about the problems that there might be. In the end, teachers suggested some improvements and changes so that the teacher participate in a more active way.

In the third part, there are the conclusions of the research and some improvements of the educational system are analyzed.

Key-words: leadership, school, participatory decision making process

Περιεχόμενα

Εισαγωγή 1

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ..... 3

1. Η ηγεσία στην εκπαίδευση 3

1.1 Έννοια και φύση της ηγεσίας 4

1.2 Μοντέλα εκπαιδευτικής ηγεσίας..... 4

1.3 Χαρακτηριστικά αποτελεσματικής ηγεσίας 7

1.4 Η ηγεσία στα ελληνικά σχολεία 9

2. Η συμμετοχική ηγεσία 11

2.1 Ιστορική αναδρομή 11

2.2 Χαρακτηριστικά συμμετοχικής ηγεσίας 13

2.3 Το προφίλ του κατάλληλου ηγέτη 14

2.4 Επιπτώσεις εφαρμογής του μοντέλου στο σχολείο 16

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ : ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Εισαγωγή 19

1. Το ερευνητικό ερώτημα..... 20

2. Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας..... 22

3. Μεθοδολογία έρευνας..... 2626

3.1. Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα 2626

4. Μεθοδολογία έρευνας..... 2726

4.1 Ποιοτική έρευνα 2727

4.2 Πηγές συλλογής στοιχείων 298

4.3 Προσέγγιση του δείγματος, χαρακτηριστικά δείγματος..... 298

4.4 Χρόνος και τόπος της έρευνας..... 3030

4.5 Μέθοδοι έρευνας 300

4.6 Μέθοδος ανάλυσης δεδομένων 300

4.7 Ανάλυση συνεντεύξεων..... 31

4.8 Προβλήματα και περιορισμοί 411

Επίλογος..... 441

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ : ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Συμπεράσματα.....43

Παράρτημα

Ερωτηματολόγιο διερεύνησης απόψεων διευθυντών αναφορικά με τη συμμετοχική λήψη αποφάσεων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Βιβλιογραφία 51